

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА КРИЗОВОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Для ХАДЖИНОВ

Рекомендовано радою з якості вищої освіти

Протокол № 2 від 25.06.2025 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ступінь освіти

магістр

галузь знань

С Соціальні науки,
журналістика, інформація та
міжнародні відносини

спеціальність

С4 Психологія

освітньо-професійна програма

Клінічна психологія

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою навчально-наукового
інституту психології

Протокол від «06» червня 2025 р. № 10

Голова Вікторія ОВЕРЧУК

ІНІЦІЙОВАНО:

Кафедрою кризової та клінічної психології
протокол № 14 від «06» червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

 Оксана СОЛОВЕЙ-ЛАГОДА

СХВАЛЕНО:

Гарант освітньої програми Вікторія ОВЕРЧУК

Експерт з якості Вікторія ОВЕРЧУК

ПОГОДЖЕНО:

Навчально-практичний центр кар'єри
та професійного зростання

 Тіма Зарішняк

24.06.2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. КОМПЛЕКСНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ВСІХ ВИДІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	6
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ	10
3. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	24
4. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СПИСКУ РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
ДОДАТКИ	28

Вступ

Наскрізна програма практичної підготовки для здобувачів спеціальності *С4 Психологія* освітньої програми *«Клінічна психологія»* *СО Магістр* містить дві практичні підготовки – діагностично-консультаційну та науково-дослідну.

Практична підготовка є невід’ємною складовою процесу підготовки магістрів психології, проводиться відповідно до «Положення про практичну підготовку, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса», «Правил внутрішнього розпорядку Донецького національного університету імені Василя Стуса», «Положення про організацію освітнього процесу в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положення про академічну мобільність здобувачів у ДонНУ імені Василя Стуса», «Методичних рекомендацій щодо навчально-методичного та документального супроводу практичної підготовки здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса».

Діагностично-консультаційна практична підготовка – обов’язковий компонент освітньої програми *«Клінічна психологія»* здобувачів вищої освіти *СО Магістр*, який здійснюється відповідно до навчального плану на 2-му курсі у 3-му семестрі й триває 2 тижні (2,5 кредити ЄКТС – 75 годин). Практична підготовка має прикладне спрямування й передбачає опанування здобувачами навиками проведення психодіагностичного обстеження, формулювання випадку, вироблення й удосконалення практичних навичок психологічного консультування (індивідуального та групового).

Науково-дослідна практична підготовка – обов’язковий компонент освітньої програми *Клінічна психологія* спеціальності *С4 Психологія* *СО Магістр*. Здійснюється на базі будь-яких закладів, установ та підприємств, у штатному розписі яких наявні посади, що потребують

відповідних компетентностей, згідно з навчальним планом на 2 курсі в 4 семестрі та триває 3 тижні, охоплює 6 кредитів ECTS (180 год.). *Виробнича практична підготовка* сприяє закріпленню практичних навичок науково-дослідної роботи з науковими текстами, а також розвитку вмінь здобувачів вищої освіти самостійно планувати та проводити наукові дослідження в галузі психології, узагальнювати, інтерпретувати отримані результати, розробляти на основі отриманих результатів систему психопрофілактичних та психокорекційних заходів.

Можливими базами практичної підготовки є структурні підрозділи Донецького національного університету імені Василя Стуса, діяльність яких співвідносна з метою й завданнями практичної підготовки, а також інші заклади, установи та підприємства, діяльність яких відповідає меті й завданням практичної підготовки. Здобувачі вищої освіти можуть проходити діагностично-консультаційну та науково-дослідну практичну підготовку в будь-якому населеному пункті Вінниччини або ж інших областей України, обраному ними; за місцем майбутньої роботи – в установах і організаціях, діяльність яких співвідносна з метою й завданнями практичної підготовки.

1. Загальні положення

Назва практичної підготовки	Курс	Семестр	Тривалість проходження (у тижнях)	Обсяг (у кредитах, годинах)
Діагностично-консультаційна	2	3	2	2,5 (75 год.)
Науково-дослідна	2	4	3	6 (180д.)

1. КОМПЛЕКСНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ВСІХ ВИДІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Діагностично-консультаційна практична підготовка

Метою **діагностично-консультаційної практичної** підготовки є вироблення та закріплення практичних умінь здобувачів вищої освіти із проведення психологічної діагностики та психологічного консультування, формування професійно-важливих якостей майбутніх фахівців.

Мета практичної підготовки конкретизується такими **завданнями**:

1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога-консультанта на місці практичної підготовки.

2. Відпрацювання навичок проведення індивідуального та/або групового діагностичного обстеження, взаємодії психолога-консультанта та клієнта/клієнтів.

3. Проведення індивідуального психологічного консультування за запитом клієнтів у кілька сесій.

6. Проведення групового психологічного консультування за запитом клієнтів.

7. Проведення інтерв'язь на базі практичної підготовки (за досвідом проведеної діагностичної та консультативної роботи).

8. Проходження супервізій у досвідченого психолога від бази практичної підготовки.

9. Оформлення звіту практичної підготовки.

У результаті проходження практичної підготовки здобувачі вищої освіти повинні оволодіти наступними **компетентностями та вміннями**:

ІК - Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (консультаційну, психотерапевтичну, тренінгову, прогностичну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК14. Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога.

Програмні результати навчання:

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія,

консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Вміння:

1. Дотримуватись етики психологічного консультування.

2. Встановлювати контакт із різними категоріями клієнтів.

3. Розмежовувати скарги та запити клієнтів.
4. Визначати завдання консультування у кожному конкретному випадку.
5. Добирати техніки психологічного консультування.
6. Вести консультативну бесіду.
7. Проводити консультативне інтерв'ю.
8. Застосовувати техніки активного слухання.
9. Занотовувати ключову інформацію проведеного психологічного консультування.
10. Аналізувати проведenu роботу, висувати запит на інтервізію та супервізію.

Науково-дослідна практична підготовка

Метою науково-дослідної практичної підготовки є набуття здобувачами професійних навичок та умінь на основі самостійного виконання конкретних науково-дослідних завдань, закріплення та поглиблення теоретичних знань з клінічної психології, проведення експериментального дослідження для виконання магістерської роботи.

Завдання науково-дослідної практичної підготовки: продемонструвати знання з обраної теми експериментального дослідження, підбирати адекватні методи дослідження; сформувати вміння аналізувати теоретичний та емпіричний матеріал та письмово викладати свої думки; користуватися математико-статистичними методами опрацювання отриманих даних; оформляти роботу: текст, таблиці, малюнки, список літератури, додатки. Практична підготовка дає можливість сформувати навички формулювання теоретичних та практичних завдань магістерської роботи та розв'язувати їх.

Практична підготовка забезпечує набуття наступних **компетентностей:**

ІК - Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає

проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності

СК1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних наукових та практичних проблем клінічної психології та психологічного консультування.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати дослідження у галузях клінічної психології, психологічного консультування та психотерапії з елементами наукової новизни і/або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки професійної практичної діяльності.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК12. Здатність здійснювати практичну діяльність у сфері клінічної психології.

Програмні результати навчання:

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР11. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практичної підготовки покладається на керівників від кафедри кризової та клінічної психології ДонНУ імені Василя Стуса та керівників від баз практичної підготовки.

Навчально-методичне керівництво та виконання програм практичної підготовки забезпечує кафедра кризової та клінічної психології ДонНУ імені Василя Стуса.

Безпосередньо організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням здійснюють завідувач, НПП кафедри кризової та клінічної психології та керівники від баз практичної підготовки.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені НПП кафедри та кваліфіковані фахівці від установ/організацій/закладів (баз практичної підготовки).

До обов'язків керівника практичної підготовки від університету входить:

- 1) контроль за підготовленістю бази практичної підготовки;
- 2) забезпечення проведення усіх організаційних заходів перед виходом здобувачів на практику:
 - інструктаж про проходження практичної підготовки, техніку безпеки;
 - ознайомлення здобувачів з програмою практичної підготовки;
 - узгодження з керівником від бази практичної підготовки;
 - організація виконання індивідуальних завдань здобувачів;
 - надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, щоденник, календарний план);
 - повідомлення здобувачів про систему звітності з практичної підготовки, яка затверджується кафедрою, а саме: подання письмового звіту, виконання індивідуального завдання, заповнення щоденника практичної підготовки;

3) консультування здобувачів протягом проходження практичної підготовки;

4) забезпечення разом із керівником від бази практичної підготовки високої якості проходження практичної підготовки здобувачами згідно з програмою;

5) контроль та забезпечення відповідних умов проходження практичної підготовки здобувачів, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;

6) контроль за виконанням здобувачами програми практичної підготовки, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практичної підготовки, ведення або організація ведення табелю відвідування здобувачами бази практичної підготовки;

7) інформування кафедри про хід практичної підготовки;

8) прийняття заліків із практичної підготовки у складі відповідної комісії;

9) методичне і наукове керівництво підготовкою звітів проходження практичної підготовки;

10) організація захисту здобувачами звітів;

11) подання на кафедру письмового звіту про проведення практичної підготовки, звітів здобувачів із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки.

Керівництво установи/організації/закладу (бази практичної підготовки) доручає керувати практикою здобувачів кваліфікованому фахівцю відповідного напрямку, до обов'язків якого входить:

1) ознайомлення здобувачів з діяльністю установи/організації/закладу;

2) забезпечення здобувачів робочими місцями;

3) допомога здобувачам у виконанні програми практичної підготовки;

4) організація для здобувачів бесід, передбачених програмою практичної підготовки;

5) методичне керівництво і консультації здобувачів-практикантів з питань практичної підготовки;

6) контроль за виконанням здобувачами програми практичної підготовки, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практичної підготовки.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практичної підготовки, визначаються в окремих розділах договорів на проведення практичної підготовки.

Здобувачі під час проходження практичної підготовки зобов'язані:

1) до початку практичної підготовки отримати від керівника практичної підготовки з боку університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

2) у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практичної підготовки та вказівками її керівників;

3) вивчати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, внутрішнього розпорядку бази практичної підготовки;

4) нести відповідальність за виконану роботу;

5) вести щоденник практичної підготовки;

6) зібрати необхідний для виконання індивідуального завдання матеріал;

7) здати і захистити звіт з практичної підготовки, своєчасно скласти залік з практичної підготовки.

Зміст практичної підготовки

Діагностично-консультаційна практична підготовка

Діагностично-консультаційна практична підготовка передбачає неперервність та послідовність її проведення, ґрунтується на попередньому отриманні здобувачами потрібного обсягу практичних знань та умінь відповідно до ОП «Психологія» ОС «Бакалавр» та ОП «Клінічна психологія» ОС «Магістр».

Головною метою цієї практичної підготовки є ознайомлення здобувачів із практикою діагностичного обстеження та психологічного консультування як видом психологічної допомоги/реабілітації та надання можливості виробити вміння здійснювати психологічну діагностику та психологічне консультування відповідно до запиту.

У результаті практичної підготовки здобувачі мають набути навичок психологічної діагностики та психологічного консультування завдяки спостереженню за роботою досвідчених психологів, самостійного проведення психодіагностичного обстеження та психологічних консультацій, аналізу проведеної роботи під час інтерв'язій та суперв'язій.

Під час практичної підготовки поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з психологічної діагностики, психологічного консультування, окрім того поглиблюються знання з окремих проблем психологічного консультування шляхом підбору фактичного матеріалу для виконання індивідуальних творчих завдань. Основні напрями організації практичної підготовки: індивідуальна психологічна діагностика; групова психологічна діагностика; індивідуальне психологічне консультування; групове психологічне консультування.

Під час практичної підготовки здобувач працює за індивідуальним планом роботи і веде щоденник. У щоденнику відображається зміст проведеної здобувачами роботи, записуються спостереження, роздуми, а також зауваження керівників практичної підготовки. По завершенні терміну проходження практичної підготовки здобувачі подають звіт про проведену роботу. Звіт із практичної підготовки має уміщувати: титульний аркуш, вступ, протоколи з консультування, висновки, список опрацьованих документів, додатків (за необхідністю). Титульний аркуш оформляється відповідно до вимог (див. додаток А) і має бути підписаним членами комісії із захисту практичної підготовки. Зміст звіту з практичної підготовки вміщує розширений опис виконаних завдань відповідно до плану консультування та індивідуальних творчих завдань дослідницького характеру. Підсумки

практичної підготовки обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки підводяться на звітній конференції з практичної підготовки.

Зміст звіту.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачами усіх тематичних та індивідуальних завдань програми, висновки і пропозиції.

В звіті мають бути представлені результати психологічної діагностики та консультативної роботи, оформленими у вигляді протоколів діагностичного обстеження та консультацій (Дод. В, Г, Д).

Орієнтовна схема консультативного процесу

1 етап. Збір анамнезу.

2 етап. Аналіз змісту скарги клієнта:

- 1) аналіз локусу скарги (суб'єктного й об'єктного);
- 2) аналіз само діагнозу клієнта і формулювання попереднього психологічного діагнозу;
- 3) аналіз психологічного запиту (при необхідності – уточнення і допомога у формулюванні);
- 4) аналіз прихованого змісту і підтексту скарги клієнта.

3 етап. Аналіз психологічної ситуації:

- 1) визначення обставин, що могли мати істотне значення в розвитку психологічних проблем клієнта;
- 2) визначення кола осіб, що потребують психологічної допомоги;
- 3) прогнозування можливого розвитку ситуації і небажаних психологічних наслідків.

4 етап. Аналіз психологічної проблеми:

- 1) висування первинних гіпотез щодо змісту психологічних проблем клієнта⁴
- 2) ідентифікація психологічних проблем і труднощів клієнта (у тому числі й неусвідомлених ним);
- 3) висування психологічних гіпотез щодо причин труднощів клієнта, механізмів їх виникнення і розвитку;

4) висновок про необхідність додаткових даних анамнезу, поглиблення психодіагностичного дослідження для перевірки гіпотез; здійснення заходів (на підставі отриманих даних) та актуалізація нових припущень;

5) перевірка зроблених припущень, відмова від помилкових психологічних гіпотез (не підставі отриманих даних) та актуалізація нових припущень;

6) формулювання психологічного діагнозу;

7) формулювання психологічного висновку й інтерпретація його клієнтові;

8) висновки про наявність проблем клієнта, які виходять за межі компетентності психолога – консультанта.

5 етап. Формулювання консультативного завдання:

1) формулювання разом із клієнтом попереднього варіанту консультативного завдання (мети консультивання);

2) аналіз сприятливості психологічного прогнозу;

3) оцінка реальних умов і можливостей розв'язання клієнтом консультативного завдання;

4) пере формулювання разом із клієнтом консультативного завдання таким чином, щоб воно мало сприятливий прогноз і можливості для ефективного вирішення;

5) висновок про необхідність звернення за консультацією до інших фахівців (дефектолога, психіатра, сексопатолога і т. д.)

6 етап. Розв'язання консультативного завдання:

1) спільне вироблення з клієнтом тактики корекційних дій;

2) вибір доцільних способів психологічної допомоги, необхідних для досягнення поставленої мети;

3) підведення клієнта до самостійного рішення його психологічних проблем у процесі спілкування з ним; психокорекційна робота;

4) аналіз результативності психологічної допомоги;

5) спостереження віддалених наслідків і збір даних катамнезу (здійснюється при необхідності).

Орієнтовний обсяг звіту становить від 20 сторінок.

Оформлення звіту. Звіт оформляється за такими технічними вимогами: шрифт – TimesNewRoman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, рівняння основного тексту – по ширині; поля сторінок: ліве – 2,5 см, нижнє і верхнє – 2 см, праве – 1,5 см; нумерація сторінок – у верхньому правому куті. Захист звіту. Звіт із практичної підготовки захищається здобувачами на загальній конференції перед комісією. До складу комісії входять керівники практичної підготовки від університету і, за можливості, від баз практичної підготовки, науково-педагогічні працівники кафедри. Оформлення індивідуальної творчої роботи (реферату). Реферат уміщує такі структурні елементи: - титульна сторінка (містить назву закладу вищої освіти, кафедри, тему індивідуальної творчої роботи, факультет, спеціальність, курс, групу, прізвище та ініціали студента, який підготував завдання, а також керівника практичної підготовки, який перевіряв його виконання); - зміст (уміщує вступ (1 сторінка), три/чотири питання, які розкривають обрану тематику роботи (орієнтовно 10 сторінок), висновки (1 сторінка), список використаної літератури (не менше трьох найменувань із посиланнями у тексті роботи). Технічні вимоги до реферату: шрифт – TimesNewRoman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, рівняння основного тексту – по ширині; поля сторінок: ліве – 2,5 см, нижнє і верхнє – 2 см, праве – 1,5 см; нумерація сторінок – у верхньому правому куті.

Також усім здобувачам надаються індивідуальні завдання з науково-дослідної роботи (проведення наукового дослідження, запропонованого науковим керівником, участь у науково-методичних семінарах, методичних об'єднаннях, конференціях, написання та підготовка до друку наукової статті або тез на наукову конференцію, семінар та ін.).

Орієнтовні теми для індивідуальної науково-дослідної роботи

1. Психологічне консультування з проблем домашнього насилля.

2. Психологічне консультування з проблем усиновлення, опікунства.
3. Психологічне консультування клієнтів з інвалідністю.
4. Психологічне консультування внутрішньо переміщених осіб.
5. Психологічне консультування клієнтів із алкозалежністю.
6. Психологічне консультування клієнтів із наркозалежністю.
7. Психологічне консультування військовослужбовців та членів їхніх сімей.
8. Психологічне консультування людей із соціально-небезпечними хворобами.
9. Психологічне консультування сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
10. Психологічне консультування осіб, які перебувають у кризових ситуаціях.
11. Психологічне консультування безробітних.
12. Психологічне консультування підлітків, які мають труднощі у стосунках із ровесниками.
13. Психологічне консультування підлітків, які мають труднощі у стосунках із батьками.
14. Психологічне консультування з приводу кризи втрати сенсу.
15. Психологічне консультування з приводу емоційного вигорання.
16. Психологічне консультування з приводу стресового стану.
17. Психологічне консультування з приводу булінгу.
18. Психологічне консультування з приводу втрати близьких.
19. Психологічне консультування з приводу тривалих пригнічених станів.
20. Психологічне консультування з приводу психосоматичних розладів.

Науково-дослідна практична підготовка

Науково-дослідна практична підготовка - це пошукова робота здобувачів, яка передбачає аналіз та узагальнення емпіричного матеріалу

для написання магістерської роботи та опанування методикою наукових досліджень.

Конкретний зміст і завдання виробничої практичної підготовки визначається, метою і завданнями магістерської роботи. База проходження практичної підготовки залежить від об'єкту і предмету дослідження.

Прикладні завдання виробничої практичної підготовки узгоджуються з керівником магістерської роботи і залежать від програми дослідження і завдань експерименту. Після закінчення терміну виробничої практичної підготовки здобувачі освіти мають захистити звіт перед комісією про виконання завдань, які були поставлені на початку виробничої практичної підготовки. Загальна форма звітності здобувача - це подання звіту та заповненого щоденника практичної підготовки.

Звіт має містити відомості про повне виконання календарного графіку, індивідуального завдання, список використаної літератури та додатки. Оформлення тексту звіту, заголовків структурних елементів звіту, нумерації сторінок та структурних елементів, ілюстрацій, таблиць, формул та рівнянь, посилань на джерела інформації, умовних скорочень, написання числівників, оформлення додатків, списку використаної літератури здійснюється відповідно до «Методичних рекомендацій щодо написання та оформлення магістерських робіт» Донецького національного університету імені Василя Стуса. Рекомендується окрім звіту використовувати в якості звітної документації фотозвіт з практичної підготовки.

Орієнтовний обсяг звіту становить від 20 сторінок.

Оформлення звіту. Звіт оформляється за такими технічними вимогами: шрифт – TimesNewRoman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, рівняння основного тексту – по ширині; поля сторінок: ліве – 2,5 см, нижнє і верхнє – 2 см, праве – 1,5 см; нумерація сторінок – у верхньому правому куті. Захист звіту. Звіт із практичної підготовки захищається здобувачами на загальній конференції перед комісією. До складу комісії входять керівники практичної підготовки від університету і, за можливості, від баз практичної підготовки, науково-педагогічні працівники кафедри. Оформлення

індивідуальної творчої роботи (реферату). Реферат уміщує такі структурні елементи: - титульна сторінка (містить назву закладу вищої освіти, кафедри, тему індивідуальної творчої роботи, факультет, спеціальність, курс, групу, прізвище та ініціали студента, який підготував завдання, а також керівника практичної підготовки, який перевіряв його виконання); - зміст (уміщує вступ (1 сторінка), три/чотири питання, які розкривають обрану тематику роботи (орієнтовно 10 сторінок), висновки (1 сторінка), список використаної літератури (не менше трьох найменувань із посиланнями у тексті роботи). Технічні вимоги до реферату: шрифт – TimesNewRoman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, рівняння основного тексту – по ширині; поля сторінок: ліве – 2,5 см, нижнє і верхнє – 2 см, праве – 1,5 см; нумерація сторінок – у верхньому правому куті.

Також усім здобувачам надаються індивідуальні завдання з науково-дослідної роботи (проведення наукового дослідження, запропонованого науковим керівником, участь у науково-методичних семінарах, методичних об'єднаннях, конференціях, написання та підготовка до друку наукової статті або тез на наукову конференцію, семінар та ін.).

Порядок підведення підсумків практичної підготовки

Після завершення практичної підготовки здобувачі вищої освіти здають керівнику від кафедри всі звітні документи (щоденник, звіт, презентацію) для попередньої їх оцінки. Підведення підсумків практичної підготовки відбувається відповідно до діючого в університеті «Положення про практичну підготовку, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса».

Протягом 10 днів здобувачі повинні захистити звіти перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. Для підведення підсумків практичної підготовки та кінцевої оцінки роботи керівники практичної підготовки інформують комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад студентських груп, які пройшли практичну підготовку, інші питання організації та проведення практичної підготовки.

До захисту практичної підготовки допускаються здобувачі, які повністю виконали завдання програми та вчасно оформили звітну документацію.

Формою звітності здобувача вищої освіти за результатами проходження практичної підготовки є складання диференційного заліку за наявності відповідно оформленого звіту й щоденника з відгуком і оцінкою роботи здобувача вищої освіти під час виконання програми практичної підготовки, підписаного безпосереднім керівником від бази практичної підготовки.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх завдань програми практичної підготовки та індивідуального завдання.

Структура звіту має містити наступні компоненти:

- титул;
- зміст;
- вступ (із чітко окресленими метою і завданнями практичної підготовки);
- основну частину (де описується база практичної підготовки, зміст практичної діяльності здобувача й здійснюється самоаналіз її результативності);
- висновки;
- список літератури;
- додатки (матеріали, що є найбільш показовими щодо результатів самостійної практичної діяльності студента;).

Оформлення тексту звіту, заголовків структурних елементів звіту, нумерації сторінок та структурних елементів, ілюстрацій, таблиць, посилань на джерела інформації, умовних скорочень, написання числівників, оформлення додатків, списку використаної літератури здійснюється відповідно до «Методичних рекомендацій щодо написання та оформлення

магістерських робіт» Донецького національного університету імені Василя Стуса.

У щоденнику здобувача вищої освіти фіксуються:

- календарний графік проходження практичної підготовки;
- інформація про виконання програми практичної підготовки з підписом керівника установи;
- відгуки та висновки керівників практичної підготовки;
- інформація про результати захисту;
- оцінки та підписи керівників від бази практичної підготовки й ЗВО.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували базу практичної підготовки, виконали всі індивідуальні завдання, якісно оформили звіт, вчасно його подали, а також отримали схвальну характеристику з бази практичної підготовки, отримують позитивну оцінку.

Оцінка розраховується зі 100 балів, з них 80 балів складає поточний контроль та підсумковий контроль (захист звіту) – 20 балів.

Здобувач вищої освіти отримує 80 балів протягом проходження практичної підготовки за виконані види робіт:

1. Теоретична підготовка (знання методів дослідження клієнтів: клінічна бесіда, включене спостереження, опитувальні та проєктивні методики, стандартизовані тести, структуроване і неструктуроване інтерв'ю тощо; знання нормативних та етичних регламентів проведення консультативної роботи ; вміння якісно і точно обробляти отримані дані та коректно їх інтерпретувати; знання методів і прийомів ефективної і конструктивної комунікації) – 15 балів.

2. Володіння практичними вміннями і навичками (ІТЗ – вміння складати програму проведення консультативної роботи з клієнтом: вміння оперативно реагувати на необхідність внесення правок у процесі діагностичної та консультативної роботи; вміння дотримуватися етичних

стандартів і правил практичної діяльності; вміння налагоджувати ефективну комунікацію з персоналом і клієнтами бази практики) – 20 балів.

3. Особистісні характеристики (дисциплінованість під час проходження практики; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість; інноваційність тощо) – 10 балів.

4. Оцінювання процесу проходження практики: (кількість та якість проведених консультативних заходів; кількість та якість отриманих результатів; оцінка з боку представників бази практики) – 25 балів.

5. Оцінювання звітної документації (вчасність оформлення та подання на оцінку керівнику; відповідність вимогам по повноті та обсягу; теоретичний-практичний рівень та обґрунтованість висновків) – 10 балів

Захист практики: (свобода володіння матеріалом; професійний тезаурус; вміння вичерпно відповідати на питання; здатність відстоювати свої погляди і оцінки) – 20 балів.

Загальна кількість балів за практичну підготовку виставляється за сумою балів, отриманих за якість виконаного завдання, дотримання вимог до оформлення матеріалів, дотримання термінів роботи. За результатами практичної підготовки здобувач може одержати оцінку за 100-бальною системою:

90-100 балів – при повному виконанні всіх завдань, передбачених програмою практичної підготовки, за зразкової якості виконання всіх видів роботи, бездоганне дотримання вимог до оформлення матеріалів, чітке дотримання термінів роботи, наявність презентації та фотозвіту.

82-89 балів – при повному обсязі виконання завдань, з окремими незначними недоліками в якості виконання роботи або оформленні матеріалів, за умови дотримання термінів роботи, наявність презентації та фотозвіту.

75-81 бал – при якісному виконанні не менше 75% обов'язкових завдань, з окремими недоліками в якості виконання інших завдань або в

оформленні матеріалів; за умови дотримання термінів роботи, наявність презентації та фотозвіту.

67-74 – при якісному виконанні не менше 70 % обов'язкових завдань; з окремими недоліками в якості виконання інших завдань або в оформленні матеріалів; при недотриманні визначених термінів роботи, наявність презентації та фотозвіту.

60- 66 – при якісному виконанні не менше 60 % обов'язкових завдань, з недоліками в якості виконання інших завдань або в оформленні матеріалів; при недотриманні визначених термінів роботи, наявність презентації та відсутність фотозвіту.

0-59 балів - при неявці на практичну підготовку, при невиконанні завдань програми більше ніж 50%, відсутність презентації та фотозвіту.

Сума балів переводиться згідно з таблицею 1.

Таблиця 1 - Оцінка за шкалою ECTS та за національною шкалою

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в університеті	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	4 (добре)
D	67-74	3 (задовільно)
E	60-66	3 (задовільно)
FX	0-59	2 (незадовільно)

Після захисту підсумки практичної підготовки розглядаються на засіданні кафедри кризової та клінічної психології, де керівники звітують про результати практичної підготовки. Кафедра подає інформацію щодо результатів проведення практичної підготовки до деканату інституту для формування звіту, що надається до Навчально-практичного центру кар'єри

та професійного зростання не пізніше зазначених дат в наказі про направлення на практичну підготовку.

3. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Діагностично-консультаційна та науково-дослідна практична підготовка є невід'ємною складовою процесу підготовки здобувачів й логічно пов'язана з дисциплінами робочого навчального плану. Взаємозв'язок практичної підготовки з науково-дослідною роботою здобувачів освіти відбувається за рахунок вивчення досвіду роботи практичного психолога шляхом відвідування корекційних занять, бесід, тренінгів, індивідуальних та групових консультацій тощо; поглиблене знайомство з методичною роботою клінічних психологів (діяльність клінічного психолога, вивчення та впровадження перспективного психологічного досвіду та ін.); розробка заходів психологічної діагностики, консультування та реабілітації різних категорій клієнтів; підготовка стимульного матеріалу й використання його у процесі консультування, використання комп'ютерних навчальних технологій, фотографій, малюнків тощо.

Планування завдань науково-дослідної практичної підготовки та завдань емпіричного дослідження відбувається з урахуванням науково-дослідної теми кафедри, теми магістерської роботи здобувача освіти. В рамках практичної підготовки необхідно розробити етапи дослідження, обґрунтувати методи дослідження та сформулювати вибірку. За допомогою практичного психолога провести дослідження та обробити результати емпіричного дослідження. Самостійно зробити кількісний та якісний аналіз отриманих емпіричних даних та представити у загальному вигляді у звіті з практичної підготовки. Крім того, обґрунтувати та використати методи математичної статистики.

Отримані під час практичної підготовки знання, досвід з науково-дослідної роботи можуть бути використані здобувачами при підготовці доповідей на наукові студентські конференції, виступів на науково-практичних семінарах, написанні курсових і магістерської роботи тощо.

Усі завдання з науково-дослідної роботи (проведення наукового дослідження, запропонованого науковим керівником, участь у науково-методичних семінарах, методичних об'єднаннях, конференціях, написання та підготовка до друку наукової статті або тез на наукову конференцію) є індивідуальними для здобувача.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СПИСКУ РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Афанасьєва Н. Є. Психологічне консультування фахівців екстремального профілю: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 315 с.
2. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування: навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
3. Васьківська С.В. П'ять вимірів психологічного консультування: навчальний посібник. Київ, Ніка-центр, 2019. 400 с.
4. Голярдик Н. А., Купчишина В. Ч. Психодіагностика: навчально-методичний посібник. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2021. 52 с.
5. Мельник А. П., Магдисюк Л. І., Дучимінська Т. І. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 152 с.
6. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон. 2019. 134 с.
7. Основи психологічного консультування : навч. посіб. / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 360 с.
8. Панок В. Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика

психоконсультування : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андреева / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с.

9. Психодіагностика в клінічній психології: навч. посіб. / П 86 Укл. Л. М. Співак, А. М. Османова. Київ: Університет «Україна», 2023. 146 с.

10. Славіна Н.С. Психологічне консультування : навчально-методичний посібник. Видання третє, перероблене та доповнене / укладач Н.С. Славіна. — Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. — 180 с.

11. Штифурак В.С. Консультування як вид психологічної допомоги. Вінниця. 2017. 188 с.

Додаткова література

1. Ерфорд Б. 45 основних технік психологічного консультування. Вид-во: Науковий світ. 2024. 590 с.

2. Журавльова О. Особливості концептуалізації випадку у межах психоаналітичного напрямку. Психологічні перспективи, Вип. 39, 2022, 112-123 консультуванні

3. Каліщук С. М. Психотехніки кризового консультування: моделі, алгоритми, вправи, приклади: навч. посібн. Київ: МайстерКниг, 2023. 368 с.

4. Католик Г., Багрій В. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с.

5. Ковальова І.Б., Попова Г.В. Основи психологічного консультування: методичні вказівки для студентів усіх форм навчання зі спеціальності психологія. Харків: НТУ «ХП», 2023. 55 с

6. Кокус О.М., Мороз В.М., Лозінська Н.С., Пішко І.О. Збірник психодіагностичних методик для професійно-психологічного відбору кандидатів на військову службу за контрактом у Збройних Силах України: метод. посіб. Київ: Видавничий дім "Освіта України", ФОП Маслаков Руслан Олексійович, 2021. 74 с.

7. Магдисяк Л. І., Мельник А. П. Психологія життєвих криз та

кризове консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 100 с.

8. Магдисюк Л. І., Мельник А. П. Психологія життєвих криз та кризове консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 100 с.

9. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Медико-психологічне консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 332 с.

10. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 332 с.

11. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції. Київ: Вид-во Каравела. 2019. 390 с.

12. Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій : психологічний практикум. Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко, В. І. Лагодзінська, В. М. Івкін, О. С. Ковальчук; за ред. Л. М. Карамушки. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 76 с.

13. Методичні рекомендації до лекційного матеріалу з дисципліни «Основи психологічного консультування» за спеціальністю 053 Психологія / Укл. І. Г. Головська. Одеса, 2020. 41 с.

14. Основи психодіагностики: метод. рек. з навч. дисц. / Уклад.: А. Весельська, Г. Кострікіна, Л. Котлова, Г. Хворова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 31 с.

15. Основи психологічного консультування (лекційний курс) : навч.-метод. посібник для студентів спеціальності «Практична психологія» / уклад. Б. А. Якимчук, І. П. Якимчук .- Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. - 204 с.

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА КРИЗОВОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗВІТ
З ДІАГНОСТИЧНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ / НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

здобувача вищої освіти 2 курсу

ОС Магістр

спеціальності С4 «Психологія»

Освітньої програми «Клінічна
психологія»

Сидоренка Івана Івановича

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Шкала ECTS _____

Члени комісії:

Розширена схема консультування психолога

1. Вступ

- Консультант представляє себе і пояснює мету консультації.
- Консультант уточнює конфіденційність та зобов'язання збереження приватності.

2. Збір інформації

- Анамнез життя, актуалізація проблем. Консультант ставить питання, спрямовані на отримання повної інформації про клієнта, його проблеми та очікування від консультації.
- Консультант активно слухає та застосовує навички емпатії та розуміння.

3. Пояснення проблеми

- Консультант допомагає клієнту уточнити та розібратися у його проблемі, ідентифікуючи фактори, які можуть сприяти чи підтримувати проблему.

4. Цілі та план

- Консультант разом із клієнтом визначає конкретні цілі консультації.
- Консультант розробляє план дій, який допоможе клієнту досягти поставленої мети.

5. Психологічне втручання

- Консультант застосовує різні техніки та методи залежно від потреб клієнта та його проблеми.
- Консультант забезпечує підтримку, розуміння та допомогу клієнту у вирішенні його проблеми.

6. Рефлексія та обговорення

- Консультант стимулює клієнта до рефлексії та аналізу власних думок, почуттів та поведінки.
- Консультант обговорює з клієнтом можливі зміни у його житті та

пропонує стратегії для вирішення проблеми.

7. Висновок

- Консультант підбиває підсумки консультації та обговорює досягнутий прогрес.
- Консультант пропонує клієнту ресурси та інструменти для самостійної роботи над проблемою.

8. Завершення

- Консультант завершує консультацію, висловлює подяку клієнту за довіру та участь.
- Консультант обговорює з клієнтом можливість подальших консультацій або рекомендує інші ресурси та фахівців, якщо необхідно.
- Консультант дає клієнту можливість поставити запитання чи висловити додаткові турботи.
- Консультант наголошує на важливості самостійної роботи клієнта над своїми проблемами та закликає до практики отриманих навичок та стратегій.

Примітки:

- ✓ Під час консультації консультант може застосовувати різні підходи, такі як когнітивно-поведінкова терапія, психодинамічна терапія, гештальт-терапія та інші залежно від потреб клієнта.
- ✓ Протокол консультування може бути доповнений додатковими розділами, залежно від специфіки консультації або клієнта.

Це загальний приклад протоколу консультування психолога, який може бути адаптований та змінений відповідно до конкретних потреб клієнта та контексту консультації.

!!! Важливо дотримуватись етичних принципів та забезпечувати конфіденційність клієнта під час та після консультації.

ПРОТОКОЛ
індивідуальної психологічної діагностики

(ПІБ здобувача освіти)

Дата (термін) проведення: _____

група: _____

Вік: _____

Хто звернувся (ПІБ, статус): _____

Причина звернення (запиту): _____

Мета діагностики: _____

Зміст проведеної роботи (назви використаних методик, опис поведінки під час проведення дослідження, емоційні реакції, характер спілкування з дорослими тощо):

Висновки:

Рекомендації:

Практичний психолог

(прізвище, ініціали)

(підпис)

ПРОТОКОЛ
індивідуальної психологічної консультації

(ПІБ учасника освітнього процесу)

Дата: _____

Короткий зміст звернення (запиту):

Причина звернення (запиту):

Зміст проведеної роботи:

Висновки:

Рекомендації:

Практичний психолог

(прізвище, ініціали)

(підпис)

ПРОТОКОЛ
групової психологічної діагностики

Дата (терміни) проведення: _____

Мета діагностики: _____

Проблема (зміст):

Діагностичний інструментарій:

Характеристика вибірки: (кількість, вік, гендерна характеристика тощо)

Результати діагностики:

Висновки:

Рекомендації:

Практичний психолог